

Debatt – Kuidas kokkulepitud arengukoostöö eesmärgid tegelikult ellu viia?

Debati ajakava 19. oktoobril

12:30-13:00 Tervituskohv suupistete ja puuviljadega

13:00-13:15 Avakõne

13:15-13:30 Aastatuhande arengueesmärgid tutvustav videolõik. Eesmärgid ja faktid tegelikust olukorrast

13:30-13:45 Arengueesmärgid ja Eesti areng, Eesti Euroopa Liikumise nõukogu liige Aivar Roop

13:45-14:00 Küsimused arengueesmärkide ja Eesti arengu kohta

14:00-15:00 Debatt:

„Arengukoostöö - kuidas kokkulepitud eesmärgid tegelikult ellu viia?“

Riigikogu Väliskomisjoni esimees **Sven Mikser**, Riigikogu Euroopa Liidu Asjade Komisjoni esimees **Marko Mihkelson**, Välisministeeriumi asekancler välismajanduse ja arengukoostöö küsimustes **Mart Laanemäe**, Arengukoostöö Ümarlause nõukogu liige **Johanna Helin**

Modereerib: **Ain Aaviksoo**, Poliitikauuringute Keskus PRAXIS juhatuse esimees

15:00-15:15 Küsimused ja kommentaarid saalist

15:15-17:00 Õhtune bankett inspireeritud aasia, aafrika ja euroopa köökidest. Õiglast kaubandust saab nii maitsta kui vaadata. Arengukoostöö meeleolu loob etniline ansambel Aafrikast.

Ametliku arenguabi suurendamine kvantitatiivselt on vajalik kuid samas on oluline selle arendamine nii kvaliteedi kui ka efektiivsuse osas. Selle üheks eelduseks on avalikkuse teadlikkus nii arengukoostööst üldisemalt kui ka selle põhjustest ja kasulikkusest. Teiseks on otsustajatel vajalik selgitada välja, missugused on efektiivsed arenguabi meetmed arvestades Eesti kogemust, võimalusi ja ressursse. Toimuv debatt on esimene Eestis, kus poliitikud, avalik sektor ja kodanikeühendused koos selliste teemade üle arutavad.

Sarnased debatted toimuvad:

Bulgaria-16/10, Küpros-18/10, Tšehhi-15/10, Ungari-17/10, Läti-22/10, Leedu 17/10, Malta-19/10, Poola-17/10, Rumeenia-16/10, Slovakkia-19/10, Sloveenia-17/10

Mis on arengukoostöö?

Rahvusvahelist arengukoostööd vaadeldakse protsessidena, mis toetavad riigi ja ühiskonna võimet hoolitseda oma rahvastiku põhivajaduste eest, parandada elukvaliteeti ja vähendada maailma regioonide ja riikide vahelist arengutaseme erinevust.

Arengukoostöö sisaldab nii arengu, kui humanitaarabi:

- 1) Arenguabi on sihtriigile antav rahaline ja muu materiaalne abi ning oskusteave;
- 2) Humanitaarabi on teisele riigile antav rahaline ja muu materiaalne abi loodus- või inimese esile kutsutud õnnetuste tagajärgede leevendamiseks

Miks Eesti tegeleb arengukoostööga?

- **Moraalne põhjus** – Eesti on viimase kümnendi jooksul rahvusvaheliste doonorite toel kiiresti arenenud ning meie, nagu iga teise eduka riigi moraalne kohustus on võimaldada sama ka meist vähem arenenud riikidele.
- **Poliitiline põhjus** – arengukoostöö aitab arendada suhteid doonor- ja sihtriikidega ning saavutada välispoliitilisi eesmärke.
- **Majanduslik põhjus** – sihtriikide majanduse tugevnemine laiendab Eesti võimalike kaubandus-partnerite ringi ja tugevdab rahvusvahelist majandusarengut.
- **Kultuuriline põhjus** – arengukoostöö aitab tutvustada Eesti riiki ja kultuuri ning edendab sidemeid teiste põlis- ja hõimurahvastega, et aidata kaasa nende arengule.

Kas teadsid, et...?

- 1 miljard inimest maailmas peab hakkama saama alla 1\$ päevas, 3 miljardit alla 2\$ päevas.
- 20 % arenenud riikide elanikest tarbib 86 % kogu maailma kaupadest ning saab 74 % kogu maailma tuludest.
- 2 miljardil inimesel puudub ligipääs elektrile, 3 miljardil sanitaarsüsteemidele.
- Üks kuuendik maailma rahvastikust kannatab joogivee puuduse all.
- 12 % maailma rahvastikust kasutab planeedi veest ära 85 %.
- 790 miljonit inimest kannatavad pideva alatoitumuse all, neist ligikaudu 2/3 on pärit Aasiast.
- iga päev sureb nälja tõttu 16 000 last, ehk üks laps iga 5 sekundi tagant.
- viimase 15 aastaga on nälga suudetud vähendada vaid 2 %.
- 46 protsendil arenguriikides elavatest tüdrukutest puudub ligipääs algharidusele. Üldise alghariduse tagamine kõigile läheks aastas maksma 10 miljardit USA dollarit.
- 1 miljard inimest maailma rahvastikust on kirjaoskamatud, neist 2/3 on naised.
- risk, et naine raseduse või sünnituse tagajärjel sureb, on arenguriikides 175 korda kõrgem kui arenenud riikides.
- iga päev sureb vaesuse tõttu 30 000 last.
- 10 miljonit last sureb enne viiendat eluaastat: Aafrikas sureb enne viiendat eluaastat 18 %, arenenud riikides 0,6 % lastest.
- igas minutis sureb AIDSi 5 inimest, neist 4 Aafrikas.
- igas minutis sureb 4 inimest tuberkuloosi tagajärjel.

Aastatuhande Arengueesmärgid:

- **Likvideerida täielik vaesus ja nälg.** Vähendada aastaks 2015 poole võrra nende inimeste arvu, kelle elatis on väiksem kui 1 USD päevas. Vähendada aastaks 2015 poole võrra nende inimeste arvu, kes on näljas.
- Saavutada üleilmselt **alghariduse kättesaadavus**. Tagada, et aastaks 2015 saavad kõik lapsed omandada alghariduse.
- **Edendada sugupoolte võrdõiguslikkust** ja luua naistele enam eneseteostusvõimalusi. Tagada, et tüdrukutel oleks aastaks 2015 poistega võrdväärsed kooliskäimise võimalused.
- **Vähendada laste suremust.** Vähendada 2015. aastaks 2/3 võrra vastsündinute ja laste suremust.

- **Parandada emade tervislikku olukorda.** Vähendada 2015. aastaks 2/3 võrra nende naiste arvu, kes surevad sünnitusel või selle tagajärjel.
- **Võidelda HIV/AIDS-i, malaaria jt haigustega.** Peatada HIV/AIDS-i levik aastaks 2015 ja hakata seda vähendama. Aastaks 2015 tuleb saavutada malaaria jt levinumate haiguste leviku vähenemine.
- **Tagada loodussäästlikum keskkond.** Vähendada aastaks 2015 poole võrra nende inimeste arvu, kel ei ole piisavalt ligipääsu puhtale joogiveele. Aastaks 2020 tuleb parandada 100 miljoni kodutu olukorda. Lõpetada loodusressursside mittejätkusuutlik kasutamine.
- **Lua ülemaailmne partnerlusvõrk** arengu edendamiseks. Arendada edasi avatud ja mittediskrimineerivat kaubandus- ja finantssüsteemi; arvestada vähemarenenud riikide erivajadustega, võimaldades nende ekspordile vaba ligipääsu turgudele ja kustutades kahepoolsed võlad; võimaldada arenguriikidele juurdepääs kõrgtehnoloogiale ja hädavajalikele mõistliku hinnaga ravimitele; parandada noorte tööhõivet.

ARENGUKOOSTÖÖ ÜMARLAUD (AKÜ)
Estonian Roundtable for Development Cooperation